

Zaak C-182/20

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

23 april 2020

Verwijzende rechter:

Curte de Apel Suceava (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 maart 2020

Verzoekende partijen:

BE

DT

Verwerende partijen:

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Suceava

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași

Accer Ipurl – curator van BE

EP

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verzoek van de failliete vennootschap BE, en van DT, vennoot en bestuurder van BE, tot herziening van het arrest van de Curte de Apel Suceava (rechter in tweede aanleg Suceava, Roemenië), waarbij is bevestigd de beslissing van de belastingdienst, de Administrația Județeană a Finanțelor Publice Suceava (provinciaal kantoor overheidsfinanciën Suceava) en de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași (regionaal directoraat-generaal overheidsfinanciën Iași), om de belasting over de toegevoegde waarde (btw) te herzien ten voordele van de Staat door aftrek te weigeren van de btw over belastbare handelingen die voorafgaand aan het faillissement zijn verricht.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Krachtens artikel 267 VWEU wordt verzocht om uitlegging van richtlijn 2006/112/EG en van de beginselen van fiscale neutraliteit, van het recht op btw-aftrek en van zekerheid van belastingheffing.

Prejudiciële vraag

Verzetten richtlijn 2006/112/EG, het beginsel van fiscale neutraliteit, het beginsel van recht op aftrek van de btw en het beginsel van zekerheid van belastingheffing zich in omstandigheden als in het hoofdgeding tegen een nationale regeling volgens welke, na aanvang van de faillissementsprocedure van een onderneming, de btw automatisch en zonder verdere verificatie wordt herzien doordat aftrek van de btw over vóór de faillietverklaring verrichte belaste handelingen wordt geweigerd en de onderneming wordt verplicht tot betaling van de aftrekbare btw? Verzet het evenredigheidsbeginsel zich in omstandigheden als in het hoofdgeding tegen een dergelijke nationale rechtsregel, gezien de economische gevolgen voor de onderneming en het definitieve karakter van een dergelijke herziening?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, artikelen 168 en 185 tot en met 189

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (wet nr. 571/2003 houdende het belastingwetboek), artikel 11, dat voorziet in een herziening van de btw in geval van handelingen zonder economische doel, en artikel 148, betreffende de herziening van de aftrekbare belasting in geval van verwerving van andere goederen dan kapitaalgoederen, en artikel 149, betreffende herziening van de aftrekbare belasting met betrekking tot kapitaalgoederen, die bepalen dat de belastingplichtige het recht op aftrek verliest ingeval roerende goederen niet zijn geleverd en zij bestemd zijn voor activiteiten waarover de btw niet kan worden afgetrokken, en dat het recht op aftrek wordt herzien indien kapitaalgoederen voor andere doeleinden worden gebruikt dan voor economische activiteiten of voor activiteiten waarover de btw niet kan worden afgetrokken

Hotărârea Guvernului nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal (regeringsbesluit nr. 44/2004 houdende goedkeuring van de uitvoeringsbepalingen van wet nr. 571/2003 houdende het belastingwetboek), punten 53 en 54, betreffende de toepassing van de artikelen 148 en 149 van wet nr. 571/2003

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (wet nr. 227/2015 houdende het belastingwetboek), artikel 305, leden 7 en 8, betreffende de herziening van de btw door herbeoordeling van het recht op aftrek

Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței (wet nr. 85/2006 betreffende de insolventieprocedure), artikel 3, lid 23, dat de faillissementsprocedure definieert, artikel 47, lid 7, dat bepaalt dat met ingang van de datum van faillietverklaring alleen de werkzaamheden worden verricht die noodzakelijk zijn voor de liquidatie, artikel 116, leden 1 en 2, dat de liquidatieprocedure regelt, en artikel 123 betreffende de volgorde van voldoening van schuldvorderingen in geval van faillissement, waaronder vorderingen van de overheid

Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (wet nr. 554/2004 inzake de bestuursrechtelijke rechtspleging), artikel 21, lid 1, op grond waarvan een verzoek tot herziening kan worden ingediend in geval van schending van het Unierecht

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Op 10 februari 2015 heeft de Tribunal Suceava tegen de handelsvennootschap BE een faillissementsprocedure ingeleid.
- 2 Bij belastingaanslag van 26 november 2015 hebben de Roemeense belastingautoriteiten BE verplicht tot betaling van 646 259 RON aan btw over belaste handelingen die waren verricht tussen 20 mei 2013 en 13 februari 2014. Vóór de inleiding van de faillissementsprocedure werd dit bedrag als aftrekbaar beschouwd, namelijk voor de periode waarin BE een economische activiteit uitoefende en als btw-plichtige was geregistreerd.
- 3 Tijdens de faillissementsprocedure zijn alle goederen, handels- en kapitaalgoederen, waarvoor de belastingautoriteiten tot herziening van de btw ten gunste van de Staat hebben besloten, verkocht. Over deze verkopen is btw geheven, aangezien de vennootschap BE nog steeds als btw-plichtig was geregistreerd.
- 4 BE heeft tegen deze aanslag bezwaar gemaakt. DGRFP Iași – AJFP Suceava heeft dit bezwaar bij beslissing van 22 januari 2018 afgewezen.
- 5 BE heeft tegen deze beslissing van de belastingautoriteiten beroep ingesteld bij de Tribunal Suceava, die het beroep heeft toegewezen en de verplichting tot betaling van het bedrag van 646 259 RON ongedaan heeft gemaakt.
- 6 De belastingautoriteiten hebben tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld bij de Curte de Apel Suceava, dat bij arrest van 18 juni 2019 is toegewezen. BE moest de btw afdragen. De rechter in tweede aanleg heeft ingestemd met de redenering van de belastingautoriteiten en geoordeeld dat het faillissement op zich een oorzaak voor de beëindiging van het recht op aftrek vormde, zonder de in het kader van deze procedure verrichte handelingen te onderzoeken.

- 7 De vennootschap BE en DT hebben verzocht om herziening van het arrest, op grond van schending van de bepalingen van richtlijn 2006/112/EG en de rechtspraak van het Hof inzake de btw.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 8 De belastingautoriteiten zijn van mening dat de vennootschap met haar faillietverklaring het recht op aftrek heeft verloren, zodat zij de oorspronkelijk als aftrekbaar aangemerkte btw hebben herzien, zowel met betrekking tot de eerder verworven en opgeslagen goederen als met betrekking tot de kapitaalgoederen die ten tijde van de inleiding van de faillissementsprocedure in eigendom waren van de verzoekende partij.
- 9 De belastingautoriteiten merken in dit verband op dat de faillietverklaring neerkomt op stopzetting van de economische activiteit, aangezien het faillissement louter een liquidatieprocedure behelst ter voldoening van de schulden van de vennootschap. Volgens hen worden de kapitaalgoederen niet meer gebruikt voor een economische activiteit en hebben de in het kader van de liquidatie verrichte handelingen op zich geen economisch doel.
- 10 Volgens deze autoriteiten is het bovendien niet relevant dat na de verkoop van die goederen in het kader van het faillissement nog steeds btw is geheven.
- 11 De verzoekende partij wijst erop dat zij tijdens de faillissementsprocedure nog steeds als btw-plichtige was geregistreerd en dat de handelingen in verband met de liquidatie (verkoop van handelsgoederen en onroerend goed, verhuur van onroerend goed) nog steeds waren onderworpen aan btw, die nog steeds werd geïnd.
- 12 Voorts stelt BE dat zij in een nadelige positie is geplaatst ten opzichte van de andere marktdeelnemers, aangezien een aanzienlijke geldsom die zij bij de verwerving van de goederen had voldaan en als aftrekbaar had beschouwd, voor haar verloren is gegaan doordat de btw ten gunste van de Staat is herzien.
- 13 De verzoekende partij wijst er ook op dat de belastingautoriteiten zichzelf met de belastingaanslag hebben bevoordeeld in de faillissementsprocedure, aangezien vorderingen van overheden in het kader van de vereffening bij voorrang worden voldaan.
- 14 De belastingdienst voert als verweer aan dat de verzoekende partij recht zou hebben op een nieuwe herziening van de btw te haren gunste na de verkoop van de goederen in het kader van de faillissementsprocedure, nadat het recht op aftrek overeenkomstig de bepalingen van het oude en het nieuwe belastingwetboek is herbeoordeeld.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 15 In de motivering van de prejudiciële verwijzing werpt de verwijzende rechter de vraag op of de Roemeense wetgeving op grond waarvan de btw over belastbare handelingen die zijn verricht voorafgaand aan de faillissementsprocedure van een failliete onderneming, automatisch en zonder verdere verificatie van de goederen en de handelingen in het kader van de liquidatie wordt herzien ten gunste van de staat, verenigbaar is met richtlijn 2006/112/EG en met de beginselen van fiscale neutraliteit, van het recht op aftrek van de btw en van zekerheid van belastingheffing. Hij merkt in dit verband op dat noch de belastingautoriteiten, noch de rechter in tweede aanleg de handelstransacties tijdens de faillissementsprocedure daadwerkelijk hebben onderzocht.
- 16 De nationale rechter wijst er ook op dat over de verkoop van goederen in het kader van de liquidatie btw wordt geheven en dat de ondernemer nog steeds btw-plichtig is, en verzoekt om vast te stellen of de genoemde richtlijn en beginselen zich verzetten tegen een nationale wettelijke regeling op grond waarvan handelingen gedurende de faillissementsprocedure automatisch worden geacht geen economisch doel te hebben.
- 17 Voor het geval het Hof van oordeel zou zijn dat met deze belasting een legitiem doel wordt nagestreefd, vraagt de verwijzende rechter zich vervolgens af of deze belasting evenredig is aan het nagestreefde doel, aangezien een dergelijke belasting voor de failliete onderneming een last meebrengt, die niet alleen bijkomend is (doordat zij een nadeel in vergelijking met andere ondernemingen ondervindt en de belastingautoriteiten een voordeel krijgen door de fiscale vordering bij voorrang wordt geïnd), maar ook definitief is. De verwijzende rechter merkt aangaande dit laatste punt op dat de belastingautoriteiten niet hebben aangetoond dat de aftrekbare btw na de faillissementsprocedure is herzien.